

Chương 1

Ngày 22 tháng 12 năm 2004

Thời gian đời người tựa mây khói chẳng gì níu giữ được. Vậy là đã hơn năm năm Dũng Khói phải xa với cuộc sống bên ngoài, năm năm còm cên áo số. Trước khi lên đây, tóc hấn chưa một sợi bạc, giờ đã lấm tấm muối tiêu. Ba mươi chín tuổi, hấn thấy như đã già, cuộc đời tựa một giấc mơ mịt mù vô định, tâm hồn hấn thì như một sa mạc mênh mông, chẳng hề thoảng một cánh chim hay chút sắc màu hoa cỏ.

Thời gian chôn này như ngừng lại, ngày qua ngày như một cỗ máy lăn theo từng bước răng định sẵn. Xa quá rồi những cảm xúc, ước mơ, một phần người trong hấn tê liệt hay đã chết hấn rồi, hấn không biết mà cũng chẳng muốn nghĩ tới điều ấy.

Thình thoảng hấn có bạn bè lên thăm. Vui đấy, nhưng khi họ rời bước, hấn rơi vào trạng thái trầm cảm âm u. Những lần gặp kéo hấn ra khỏi hệ quy chiếu quen thuộc, cho hấn một thoáng nhìn từ bên ngoài nhưng lại khiến hấn thấy rõ sự thiệt thòi của mình. Phải mất mấy ngày tâm trạng hấn mới thăng bằng lại.

Thế giới của hấn càng xám xịt hơn từ khi con chim sáo bị giết. Con chim hấn đã nuôi được hơn hai năm, một thằng cùng phòng mang về cho hấn. Lúc đầu, nó chỉ bằng hai ngón tay, đỏ hồng như một cục thịt với hai vệt vàng bên mép. Thân và đầu nhỏ xíu nhưng cái miệng của nó rất to, cứ ngoác ra mãi. Hấn vê mấy hạt cơm cho nó. Con chim ngắc ngắc một lúc mới nuốt được. Mấy phút sau, nó lại ngoác miệng xin ăn.

Hấn trở nên bận rộn từ hôm ấy. Cái khẩu phần ăn ít ỏi của thằng tù được chia sẻ với con chim. Hấn luyện cơm trong miệng mớm cho con chim và cầu những miếng thịt hiếm hoi thành từng mẩu nhỏ cho nó. Con chim đòi ăn, đòi uống liên tục. Mỗi khi khát, nó rúc mỏ vào miệng hấn. Nó quen rất nhanh với cách gọi của hấn. Sau một tuần, nó đã biết nghênh nghênh đầu khi hấn huýt sáo. Nhiều lần, hấn say sưa chiêm ngưỡng vẻ đẹp ấy của thiên nhiên, bỏ cả nghỉ trưa. Con chim thay đổi từng ngày. Những sợi lông đầu tiên đã nhú khỏi cái cánh bé xíu sau vài tuần và nó bắt đầu tập chuyền. Lúc đầu nó chỉ vận động trong khoảng giữa người và vòng tay của hấn khi hấn nằm. Đôi chân liêu xiêu run rẩy. Sau thì nó chuyền cả trên đầu, trên người hấn. Các bước chuyền dài hơn, tiếng gió mỗi lần cũng mạnh dần. Hấn như có một gia đình, một gia đình bé tí teo mà hấn có bổn phận phải chăm sóc. Hấn dán giấy báo thành một cái tổ, lót ít cỏ khô rồi cho con chim vào túi áo khi đi lao động.

Sau hai tháng, con chim đã được phủ bởi một lớp lông đen mượt. Nó đã biết đứng ở mép bát để ăn chung cơm với hấn. Thỉnh thoảng nó dùng mỏ ngoáy tai hấn. Sự tin cậy và phụ thuộc của một sinh vật nhỏ bé khiến cuộc sống của hấn có ý nghĩa hơn. Có lần sốt cao, hấn mê man nằm, không ăn, không uống mấy ngày. Có một cái gì đen đặc, to rộng âm u khiến hấn tức ngực. Hấn cố trườn ra khỏi nhưng nó mênh mông khôn cùng. Hấn hoảng sợ. Ai đó nói rằng linh hồn người mới chết thường lạ lẫm và sợ hãi với thế giới tâm linh. Nhưng rồi cảm giác cứng cứng của cái mỏ đã giúp hấn biết mình còn sống. Trong trạng thái nửa tỉnh nửa mê, hấn cố đùn ra một ít nước lã cho con chim.

Con chim đã biết bay. Lần đầu nó bay ra khỏi cửa sổ trong giờ nghỉ trưa, hấn đã lo thất ruột. Hấn dõi theo từng bước chuyền, từng lần cất cánh của nó từ cây này sang cây khác. Nó bay ra xa rồi khuất bóng. Hấn cuống cuống ghé miệng ra ngoài cửa sổ huýt sáo, phần thì ngại làm phiền những thằng tù khác, phần lại muốn tiếng sáo tới được con chim. Hấn chờ đợi... Mảng trời xanh ngắt vắng lặng, chỉ những ngọn cây hơi xao động vì gió. Ánh nắng chói chang làm hấn lóa mắt. Có lẽ vì khoảng cách xa quá nên con chim không nghe thấy. Hấn lấy hơi sâu, huýt một lần nữa thật vang và dài. Kia rồi! Tim hấn rộn lên khi thấy cánh chim bay về chập chờn trong nắng. Nó sà vào đúng bậu cửa sổ nơi hấn nằm. Hấn sung sướng thò tay ẵm nó sát mặt mình, theo thói quen nhả ra một ít nước bọt chờ sẵn. Con chim rúc mỏ vào miệng hấn, uống hồi hả. Hấn mỉm cười đặt nó lên bụng, nằm xuống. Trời nóng, lao động chóng mệt, hấn nên chợp mắt một chút trước khi có kếng. Con chim chuyền lên ngực rồi xuống sàn. Nó gại gại mỏ vào tai hấn. Giữa trưa hè oi nóng, hấn thiếp đi êm đềm.

Hấn và con chim như hình với bóng. Hình ảnh con chim lách tách nhảy theo sau hay đậu trên vai hấn trở thành quen thuộc với những thằng tù. Lúc tập hợp toàn trại, con chim bay lên ngọn cây. Khi đám đông tản ra, con chim lại sà vào vai hấn. Làm sao nó có thể nhận ra hấn giữa hơn một ngàn thằng tù? Mùa đông áo khoác, mùa hè cả ngàn thằng giống nhau với bộ quần áo sọc và cái đầu cao trọc lóc. Nhiều lần hấn cố tình quay lưng lại, vậy mà chỉ một loáng hấn đã cảm thấy hơi ấm của nó bên má.

Sau gần một năm thì con chim sáo biết nói câu đầu tiên: “Dững ơi, đừng buồn!” Mấy thằng nằm gần hấn thích lắm. Bọn chúng tranh thủ mọi lúc quay sang dạy con chim những câu chửi bậy. Hấn không thấy phiền vì điều đó, những gì mang lại niềm vui cho những thằng tù đều tốt cả. Con chim sáo học được mấy câu chửi. Mỗi lần tiếng chửi eo éo của nó cất lên là cả bọn bật cười. Một thằng hay hát bài Thành Phố Buồn, con chim bắt chước được mấy câu đầu. Cứ mỗi lần nó hát “Thành phố na... ào...” thì sẽ có một thằng hát “Nhớ không e... em...” nhưng nó chỉ nhớ được thế thôi. Nhiều thằng thích lắm, cho nó ăn để làm quen nhưng nó không thèm. Hấn ngạc nhiên, thấy điều ấy rất thú vị.

Khi đi lao động, hấn cho con chim bay ra qua cửa sổ, hấn không muốn mang nó qua cổng trại. Qua cổng rồi, hấn huýt sáo là nó tới. Hôm ấy con chim sáo

không tới ngay như mọi lần. Hấn đoán nó đang bận tìm sâu ở mấy cái cây gần cửa sổ hấn nằm. Còn cách lò gạch mấy chục mét thì nó tới, lúc ấy hấn đang mãi tránh những vũng nước trên đường.

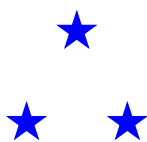
Bỗng dung con chim rơi bộp trước mặt hấn. Trên con đường đất lầy lội, lổn nhổn vết bánh xe cải tiến, con chim nằm đấy, hai chân quờ quờ mấy cái rồi cứng đờ bất động. Người hấn run bắn, lạnh toát, trừng trừng nhìn, không tin đây là con chim sáo của mình. Con chim bỗng trở thành một mảng đen chết chóc. Hấn hoảng hốt nhắc con chim lên. Người nó còn ấm, mỏ sùi bong bóng. Hấn ghé sát. Xà phòng. Có kẻ đã đút xà phòng vào miệng nó. Hấn cuống cuống tách mỏ con chim, mút mạnh và vuốt dọc cổ họng của nó. Vị chất xít làm hấn nhăn mặt, vội nhổ ra. Một thoáng hấn mới hiểu là vô ích. Mấy thằng cùng đội chạy lại. Tất cả trở mắt sững sờ.

“Đưa tao cái lam!” Hấn bảo một thằng. Thằng này luôn giấu một nửa cái dao cạo râu trong tay áo. Hấn rạch dọc thì y như rằng, một mẩu xà phòng giặt nhờ nhờ vàng bằng đầu ngón út bị kẹt ở họng con chim. Nổi điên giận trào lên ghen cổ. Khuôn mặt chấy nắng của hấn đỏ gay, các mạch máu căng phồng lên.

“Đ.m. con chó!” Hấn nghiêng răng chửi. Hấn biết thằng nào làm việc này. Hấn muốn chạy ngay tới bóp cổ nó. Không, hấn sẽ tống cả một cục xà phòng vào miệng nó, bắt nó nuốt. Con chim bay ra chặm là vì ché. Chắc hấn thằng chó ấy đã lừa con chim vào buồng rồi đóng cửa bắt.

“Này, trả mày!” Hấn trả lại mảnh lam rồi quay người bước đi.

Hấn chôn con chim nơi gần suối. Hấn thấy như đang chôn vui chính mình. Chiều hôm ấy, bản năng sói tưởng đã được thuần hóa bỗng trời dậy điên cuồng.

Hấn ngạc nhiên khi được thông báo có người thăm. Mấy thằng bạn vừa lên tuần trước, ai vậy nhỉ? Hấn muốn được quên lãng, coi như đây là giai đoạn ngủ đông của đời hấn. Như vậy hấn mới qua được những tháng ngày dằng dặc phía trước, mới giảm thiểu được tổn thất tâm lý.

Hấn lê bước khó nhọc. Ra xà lim đã gần một tháng mà chân hấn vẫn yếu. Khi thấy Hạnh vẫy tay ở bên kia sân trại thì trống ngực hấn bỗng đập dồn như khi gánh liềm mấy chuyến nước. Hấn ngồi xuống để cảm nhận trọn vẹn cái điều không tin được ấy. Hạnh nổi bật khỏi đám người bởi dáng vẻ yêu kiều. Nàng đây! Chính đây là hình bóng đánh thức những rung cảm đẹp nhất tâm hồn hấn

và đã theo hấn suốt nhưng đêm mất ngủ dài đằng đặc trong này. Sự xuất hiện của nàng quá bất ngờ. Làm sao nàng biết được là hấn đang ở đây? Ai đã nói cho nàng biết? Suốt bao năm, hấn chưa bao giờ dám nghĩ sẽ được gặp nàng ở chốn này.

Nhìn sang hồi lâu rồi nàng lau nước mắt. Trông hấn tẻ quá chẳng? Lâu lắm rồi, hấn không biết mình trông như thế nào. Thình thoảng khi lấy nước tưới rau, hấn thoảng thấy mình chập chờn ở mặt suối. Trong tù thì chẳng thẳng nào để ý tới hình thức. Trông thế nào thì quan trọng gì? Đẹp với ai? Cho ai ngắm ở cái góc rừng khốn khổ này?

Nàng mặc áo choàng cô lông màu hấn thích từ xưa, cái màu như đỏ phớt nhẹ mà nàng bảo là màu tro của hoa hồng. Chiếc khăn da cam ôm lấy khuôn mặt xinh xắn. Bất giác Dũng Khói nhớ tới cuốn truyện *Đức Mẹ Mặc Áo Choàng Lông* hấn đọc thời sinh viên. Hấn không khỏi để ý là tất cả tù nhân, quản giáo và những người lên thăm đều bị hình ảnh của nàng cuốn hút.

Giữa núi rừng xanh thẳm, trong cái lạnh thấu xương của vùng cao, cái áo khoác màu nâu đỏ, cái khăn choàng đầu da cam tròn trịa đáng yêu như mang lại hơi ấm diệu kỳ. Giây phút ấy, hấn nhận ra tình yêu dành cho nàng vẫn nguyên vẹn như thuở nào, như thể chưa từng có bao năm tháng mòn mỏi trong cô đơn, tuyệt vọng. Hạnh có hiểu hình bóng nàng ý nghĩa thế nào với hấn không? Nàng đã không quản ngại bao ngày đường lên đây thăm hấn trong thời tiết khắc nghiệt. Điều ấy quý giá biết bao.

Bất giác hấn nhớ tới lần ở bờ hồ Hoàn Kiếm. Một chiều đông gần Tết, mưa như khói giăng mắc khắp trời đất. Mưa và lạnh nên vắng người. Hấn thích lắm cái không gian mơ màng hiếm hoi hôm ấy. Hai đứa cô thu nhỏ lại dưới cái ô màu vàng xinh xắn để tránh những hạt mưa li ti. Cái lạnh khiến hai đứa phải ngồi thật sát vào nhau, cảm giác như nhung từ má, hơi ấm tỏa ra từ cô áo nàng khiến hấn ngất ngây. Trong hấn nhen nhóm ước muốn một ngày được thỏa thích ôm nàng trong vòng tay, được cảm nhận trọn vẹn sự mềm mại ấm áp ấy...

“Người nhà H. A. Dũng!” Quản giáo đọc tên hấn. Hạnh đi qua sân trại, xếp đồ lên bàn. Khi chờ kiểm đồ, nàng quay sang hấn nhìn không dứt. Chắc nàng biết thời gian gặp gỡ sẽ ngắn ngủi.

Hạnh với người qua dãy bàn phân cách, vòng tay ôm lấy hấn. “Anh!” Hạnh chào nhỏ.

Tất cả nhìn hai người. Hấn ước gì giây phút ấy kéo dài mãi. Cảm giác có được người yêu quý trong vòng tay sau bao năm xa cách thật mãnh liệt. Hơi ấm từ người nàng, cảnh giác mềm mại của chiếc khăn trùm đầu, làn hương dịu nhẹ từ tóc.

Hạnh ngồi xuống nhưng vẫn vói tay sang, ủ ấm đôi bàn tay hắt. Cử chỉ ấy là phạm quy đối với trại này nhưng hình như quản giáo lơ đi. Hắt nhớ mãi ánh mắt xót xa của nàng suốt những năm sau này.

“Sao em biết anh ở đây?”

“Tuần trước, kỷ niệm ngày thành lập trường, em gặp Tuấn.”

Hạnh nói, giọng thanh thanh dịu dàng. Nàng chăm chăm nhìn đôi tay hắt, môi mấp máy định nói điều gì. Một lát, nàng ngược lên nói:

“Giá như em biết sớm hơn!”

Dũng Khói ngắm từng đường nét trên khuôn mặt thân yêu. Đôi mắt nâu êm đềm, dáng vẻ yêu kiều, mọi thứ ánh lên một vẻ đẹp mặn mà vượt qua năm tháng, thánh thiện, bao dung. Cảm xúc đằm say trào về như lần đầu nhìn thấy nàng ở giảng đường đại học, áo dài trắng lung linh trong nắng gió của mùa khai trường.

“Em thế nào? Con trai chắc mười ba, mười bốn rồi nhỉ?”

“Sao anh biết?” Hạnh hỏi, mắt mở to. Hắt thích thú nhận ra nét quen thuộc khi nàng ngạc nhiên.

“Một tháng nữa là cháu tròn mười bốn ạ!”

“Em mấy cháu?”

“Em có một cháu gái ba tuổi nữa.”

“Giống em không?”

“Bố mẹ bảo là y như em hồi bé!”

Hắt mỉm cười. Hình ảnh hai mẹ con dắt tay nhau trên phố động rõ trong hắt. Giây phút ấy, hắt mong nàng hiểu được tình cảnh của mình biết bao.

“Anh gặp hai mẹ con em chừng sáu năm trước.”

“VẬY Ạ? Sao anh không gọi?”

“Anh đi theo, đứng trước cổng nhà em cả tối, ước gì em bước ra.”

Hạnh thấm nước mắt. Lòng hắt chùng xuống khi thấy những ngón tay của nàng, những ngón tay hắt từng nâng niu.

Làm sao nàng hiểu nổi khổ của kẻ cả đời chỉ biết tới hình bóng một người. Kẻ sống trong giấc mơ xa xôi với con tim ngốc nghếch đập từng nhịp cho riêng nàng. Làm sao nàng hiểu nổi tuyệt vọng khi biết nàng đã thuộc về kẻ khác và

con đường của hai người sẽ mãi không gặp nhau. Nỗi khổ, nỗi tuyệt vọng ấy còn ghê gớm hơn cả sự đọa đày tù ngục. Nói sao cho nàng hiểu những điều ấy trong mấy phút ngắn ngủi? Hấn vốn không khéo nói. Trong hoàn cảnh này, mọi câu chữ đều gượng gạo, chẳng thể nói hết những chất chứa trong lòng. Hấn bất lực như một chú bé con tập nói, đang cố gắng diễn đạt mà người lớn không hiểu.

Chợt nhớ ra. Hấn lấy trong túi áo ngực một gói ni lông bằng bàn tay. Hấn định giở ra nhưng lại đưa luôn cho nàng.

“Gì vậy anh?” Hạnh ngạc nhiên. “Em xem đi!”

Hạnh lần giở lớp ni lông, lấy ra một tờ giấy đã úa vàng. Nàng nhìn qua rồi nhắm mắt, cúi đầu. Nước mắt ngập ngừng lên hàng mi, chảy dài trên má. Hạnh mím môi, ghì giữ cảm xúc khỏi bật thành tiếng. Điều gì đó trong hấn vừa được giải thoát. Vậy là nàng đã hiểu phần nào.

Hấn gập bức thư lại, cho vào túi. Hạnh lặng nhìn hấn hồi lâu rồi nói:

“Em vẫn nhớ từng câu... những điều ấy chẳng bao giờ phai!”

Câu nói như ánh sáng diệu kỳ bỗng bùng lên, chiếu sáng rực rỡ khu vườn ảm đạm trong hấn. Bao cay đắng, buồn khổ suốt những năm qua dường như lùi xa như thể bóng tối tan biến dưới ánh mặt trời. Những năm tháng trước mặt cũng dường như bớt đi về đọa đày.

Hấn mỉm cười ngắm nàng. Nụ cười đẹp nhất từ ngày nhận được thư nàng bao năm trước. Nụ cười như phép màu, xóa nhòa mái tóc muối tiêu và những dấu vết khổ hạnh. Nàng thấy lại hình bóng mạnh mẽ và lãng mạn thuở nào.

“Hết giờ!” Tay quân giáo trẻ tuổi thông báo. Hạnh âu yếm nhìn hấn.

“Hứa với em đừng buồn nhiều và tự chăm sóc mình tốt nhé?” Rồi nàng mỉm cười nói thêm: “Vì em nhé!”

Hấn gật đầu. Hạnh quay người bước đi. Cái áo choàng và chiếc khăn trùm đầu như đóm lửa nhỏ trên nền xanh thẫm thẫm của rừng núi. Tới giữa sân, nàng quay lại vẫy hấn lần nữa. Hình bóng nàng lọt thỏm trong sân trại.

“Thôi vào đi!” Tay quân giáo bụng phệ khệnh khạng đi lại. “Bồ mày à? Sao bao năm giờ mới thăm?”

Đóm lửa nhỏ dần rồi tắt hấn sau cổng trại. Hấn rơi hẫng, lặng nhìn như mong đóm lửa ấy lại hiện lên. Một lát, hấn đi về buồng giam. Tất cả như một giấc mơ. Nàng đi rồi! Nàng đã rời bước về thành phố xa xôi nhưng nàng sẽ trở lại, nàng đã nói là sẽ trở lại! Hấn ngược nhìn bầu trời, cái không gian xám xịt lạnh lẽo ấy dường như đẹp hơn mọi ngày.